

színházával legrégibb és legkeresettebb állomása volt a magyar színészetnek, színpadán megfordult a színészet majd minden nagysága, emellett kulturérségével a magánosok is sűrűn alakítottak műkedvelő szinjászó társaságokat, egyrészt, hogy a hivatásos színtársulatok távollétében se nélkülözzék a színházat, másrészt, hogy maguk is hódoljanak a szinjátság művészetének, sőt egy időben még színiiskolát is tartottak fenn. Működésükben azon voltak, hogy a hivatásos színészetnek ne konkurráljanak, ne ártsanak, sőt inkább még nagyobb közönséget neveljenek a színháznak. Jelentőségük abban állott, hogy a hivatásos színpad részére is fedeztek fel egy-egy tehetséget és az írók nagy tömegét színlaltatták meg színpadjaikon, akik különben a pesti műsorok után igazodó vidéki színpadokon aligha tudtak volna szóhoz jutni. A hivatásos színigazgatók sem láttak bennük riválist és minden módon segítségükre is voltak a társaságoknak. E társaságok közül megemlékezésre méltók a következők: 1. A Máv műhelyi „Egyetértés” szinjászó társaság. A Máv műhelytelep keretén belül 1899-ben alakult kulturegyletből fejlődött ki. A kulturegylet ének- és zenekara, szinjászótársasága hatalmas tényezője lett a debreceni kulturéletnek. 1912-ben Sidó Géza főművezető vezetésével végleg megalakul a Szinjászó társaság és Kassay Károly színész vezetése alatt színiiskolát állítanak fel, amely csak egy évig működött. Tamássy Gyöngyössy Viktor tervei szerint modern színpadot építenek. Műsorukon vegyesen szerepel operett, dráma, népszínmű, szóval minden műfaj, hatalmas és népszerű műkedvelő gárdával rendelkeznek. Sűrűn tartják előadásait a közönség és sajtó legteljesebb elismerése mellett és a Máv igazgatósága kulturmunkájukat méltányolva, Balás Károly üzletigazgató és Máthé József főfelügyelő-műhelyfőnök közbenjárására, 1928-ban a régi termet dr. Génesi Sándor főmérnök tervei szerint átalakította és azóta egy modern színpaddal, öltözőkkel, színházi könyvtárral és ruhatárral felszerelt 600 férőhellyel bíró színházteremben tartják előadásait. Vezető egyéneik közül fel-

említjük a következőket: elnökük: Kabay György, nyug. Máv főfelügyelő, sz. 1872-ben, Kisujszálláson. Elnöksége alatt emelkedett az „Egyetértés” szinjászótársaság magasra. Nagy művészbarrát. 1919-20-ban ő segített újra éleszteni a hazafias kulturéletet a debreceni Waggon-gyárban, értékes munkálkodásért miniszteri elismerést is kapott, valamint a koronás arany érdemkeresztet és a vöröskereszt ezüst díszérmét. 1926-ban a Máv igazgatóságához áthelyezve, megvált az elnökségtől. Utóda az elnökségben: Máthé József főfelügyelő-műhelyfőnök, aki az új színházterem megalkotásával is nagy érdemeket szerzett. Ügyvezető alelnök: dr. Génesi Sándor osztályvezető-főmérnök, akinek tervei alapján készült az új színházterem. Művezető igazgatók: Sidó Géza, Máv főműhely főművezető, író, sz. 1875 aug. 10-én, Radnóthon. Az „Egyetértés” dal- és zenegyűjtő titkára, a debreceni Székely társaság jegyzője. Színpadi műve: „Orvos barátja”, vj 3 f. e. e. 1930-ban, Debrecenben. Sok verset írt. 15 éven át volt az „Egyetértés” szinjászók művezető igazgatója. Utóda: Ferkó Gyula, Máv csoportvezető, sz. 1880 jul. 25-én, Sátoraljaujhelyen. 1899 óta műkedvelősködi, 1930-ban tartotta 30 éves műkedvelői jubileumát. Szerzők: Sidó Géza (l. fentebb) Vikiszlály Amália (özü. Kárpáthy Józsefné), író, sz. 1884 jul. 7-én, Selmebányán; már kora ifjúságában kezdett foglalkozni az irodalommal. Színpadi művei: „Fehér Rózsa”, mesejáték 2 felv. e. e. 1922. Debrecenben. „Bözsike nagy lány lett”, vígj. 3 felv. e. e. 1930 nov. 15. Debrecenben. Versei és tárcái a lapokban jelennek meg. Karnagy: Szigethy Gyula, zeneszerző és karnagy, sz. 1904-ben, Gebén. Zenei képességei már gyermekkorában jelentkeztek és diákkorában kezd komponálni és vezet a zene- és énekkart. Előbb theológiai tanulmányokat folytat, majd a Zeneművészeti Főiskolán szerez oklevelet. 20 éves korában a ref. gimnáziumhoz ének- és zenetanárnak választják meg és ugyanakkor hívják meg karnaggyul az „Egyetértés” dalegylethez. A Lelkészképző intézetben éneket és harmoniumot tanít. Sok énekkarra rendezett művet írt és egy roman-